

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-4-257

(Önaraştırma)

Karar Sayısı : 11-04/ 55-20

Karar Tarihi : 19.01.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Metin HASSU, Zeynep ŞENGÖREN

C. BAŞVURAN : - ...

- ...

- ...

- ...

- Re'sen

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN

: - Nemport Liman İşl. & Özel Antrepo Nakliye Tic. A.Ş.
Siteler Mah. Petrol Ofisi Cad. No:12 Nemrut Körfezi, 35800
Aliağa/İzmir

- Selmarin Denizcilik Nakliye Turizm Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
1493 Sok. No:4 Alsancak/İzmir

- TCE EGE Konteyner Terminal İşletmeleri A.Ş.
25. Cadde No:2 Çakmaklı 35801 Aliağa/İzmir

- Limser Liman Servisleri ve Ticaret Ltd. Şti.
Nemrut Sanayi Bölgesi Ege Gübre Fabrikası Aliağa/İzmir

- Zuhal YILMAZ-Ekin İlaçlama
289 Sok. No: 2 K:2/218 Körfez İş Merkezi Bornova/İzmir

- İbrahim Tosik Teknik İlaçlama San. Tic. Ltd. Şti.
Dumlupınar Cd. No:55/B Bornova/İzmir

E. DOSYA KONUSU: Nemport ve TCE Ege Limanı'nı işleten teşebbüslerin, anlaşmalı oldukları lashing ve dezenfektasyon şirketleri dışında kalan ve söz konusu şirketlerle aynı hizmeti sunan diğer teşebbüsleri limana almak istemediği iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda; Nemport ve TCE Ege limanında faaliyette bulunan liman işleticisi teşebbüslerin kendi anlaşmalı oldukları teşebbüsler dışındaki teşebbüslerin liman sahasına girmelerine izin vermedikleri ve ilaçlama ve lashing hizmeti vermelerini engelledikleri iddia edilmiş ve bu işlemleri liman işletmeleri veya anlaşmalı şirketleri yapmaya başladığından itibaren fiyatların arttığı belirtilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 18.10.2010 tarih ve 7967 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 26.10.2010 tarih ve 2010-4-257/İİ-10-378.HG sayılı İlk İnceleme Raporu, 04.11.2010 tarih ve 10-69 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, 4054 sayılı Rekabetin

11-04/ 55-20

Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 10-69/1467-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 14.01.2011 tarih ve 2010-4-257/ÖA-11-257.MH sayılı Önaraştırma Raporu 18.01.2011 tarih ve REK.0.08.00.00-110/14 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-04 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

50 a) Şikâyete konu Nempört Liman İşl. & Özel Antrepo Nakliye Tic. A.Ş. (Nempört) ve TCE EGE Konteyner Terminal İşletmeleri A.Ş. (TCE EGE)'nin konteyner hizmetleri pazarında hâkim durumda olmadığı,

b) Bu nedenle, bazı ilaçlama ve lashing şirketleri haricindeki ilaçlama ve lashing şirketlerinin limana girmelerine ve limanda çalışmalarına izin verilmemesinin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında ayrımcılık ya da bir pazardaki hâkimiyetin yarattığı avantajların bir başka pazardaki rekabeti kısıtlamaya yönelik olarak kullanılması olarak kabul edilemeyeceği ve aşırı fiyat iddialarının bu kapsamda değerlendirilemeyeceği,

60 c) Nempört ile Selmarin Denizcilik Nakliye Turizm Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. (Selmarin Denizcilik) arasındaki sözleşmenin, sözleşmedeki rekabet etmeme yükümlülüğünün 5 yılı aşmaması halinde 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında muafiyetten yararlandığı,

d) Zühal YILMAZ- Ekin İlaçlama ve İbrahim Tosik Teknik İlaçlama San. Tic. Ltd. Şti. (İbrahim Tosik)'nin TCE Ege Terminalindeki işlemlerine yönelik olarak Kanun'un 4. maddesini ihlal eder nitelikte bir anlaşma içerisinde olduklarına dair delil bulunamadığından ilgili teşebbüsler hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı

görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

70 Önaraştırma konusu şikâyet dilekçesindeki iddialar Aliağa Bölgesi'ndeki Nempört ve TCE Ege liman işletmelerinin limana kendi anlaşmalı oldukları ilaçlama firmaları haricinde ilaçlama firmalarını almayarak onları zarara uğrattıklarına ilişkindir. İlaçlama ya da literatürdeki adıyla fümigasyon Zirai Karantina Yönetmeliği'nin 3. maddesinin (h) bendinde zararlı organizmaları imha etmek amacıyla, belirli sıcaklıktaki kapalı bir ortama gaz halinde etki eden bir fümigantı belirli miktarda verme ve belirli süre ortamda tutma işlemi ve Zirai Karantina Fümigasyon Yönetmeliği'nin 4. maddesinde bitki, bitkisel ürün, bitkisel sanayi ve orman ürünlerinde buldukları veya yetiştikleri ortamlarda ve boş binalarda bulunan zararlı organizmaların herhangi bir biyolojik dönemine karşı gaz halinde etkili olan katı, sıvı veya gaz formundaki pestisitlerin kullanılmasıyla yapılan imha işlemi olarak tanımlanmıştır.

80 Limandaki ilaçlama hizmeti, konteyner ilaçlama hizmeti olup yüklerin içerisinde herhangi bir yerel böcek ve haşerenin ülkesine girmesini önlemek adına ihraç edilen ülke tarafından talep edilmektedir. Amerika, Kanada ve Avustralya, ithal edilen yüklerin içerisinde herhangi bir zararlının bulunmamasına özellikle dikkat etmektedir ve lisanslı ilaçlama firmalarınca imzalan ve konteynerin ilaçlandığını gösteren raporu görmek istemektedirler. Raportörlerin görüştüğü yetkililerden genellikle mermer yüklerin altına konan tahtalar için bu ilaçlama hizmetinin talep edildiği öğrenilmiştir. Bazı ilaçlama firmalarının limana alınmaması, gerekli diğer koşulların da varlığı halinde konteyner ilaçlama hizmetleri pazarında rekabeti

11-04/ 55-20

90 bozabilecektir. Bununla birlikte işaret edilmesi gereken bir diğer nokta ise, hem Zirai Karantina Müdürlüğü yetkililerinin hem de ilaçlama firmalarının aşağıda yer verilen ifadelerinden de anlaşıldığı gibi ilaçlama yetki belgesine sahip bir teşebbüsün liman haricinde depo, fabrika, ambar gibi alanlarda da ilaçlama yapabiliyor olmasıdır. Başka bir ifade ile konteyner ilaçlama hizmeti için ayrı bir yetki belgesi veya uzmanlığa ihtiyaç duyulmamaktadır. İlaçlamaya yetkili kişiler olan fümigasyon operatörlerinin Zirai Karantina Fümigasyon Yönetmeliği çerçevesinde ziraat mühendisi olması gerekmekte ve bu yetkiye sahip olanlar, ilaçlama gerektiren her yerde ilaçlama yapabilmektedirler. Nitekim Zirai Karantina Fümigasyon Yönetmeliği'nin Kapsam başlıklı 2. maddesi *"bitki, bitkisel ürün, bitkisel sanayi ürünü ve orman ürünlerinin; alıcı ülke zirai karantina mevzuatının gerektirmesi, ithalat, ihracat, re-export ve transit geçişlerde böcek, akar, nematod, hastalık, yabancı ot gibi zararlı organizmalarla bulaşık olduğunun inspektörlerce tespit edilmesi ve*
100 *lüzum görülmesi; ambalaj maddelerinin, depo, silo, gemi, konteynir gibi buldukları ortamların temizlenmesi ve iç karantinaya tabi zararlı organizmaların belirlenmesi, kültür bitkilerinin yetiştirildiği ortamların temizlenmesi hallerinde, ayrıca fümigasyon için uygun hale getirilen müze, kütüphane, gıda üreten ve depolayan imalathane, fabrika ile tamamen boş ambar ve depolarda istek üzerine uygulanacak fümigasyonla ilgili hususları kapsar"* hükmünü amirdir. Kısacası, konteyner ilaçlama hizmeti için ayrı bir düzenleme veya şart bulunmamakta; fümigasyon operatörü olan kişiler ilaçlama gerektiren her türlü alanda ilaçlama yapabilmektedirler. Bu nedenle ilgili ürün pazarının "ilaçlama hizmetleri pazarı" olarak tanımlanmasının yerinde olacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca lashing hizmetlerinin de anlaşmalı firmalarca yapılması şikâyet edilen diğer bir husustur. Lashing konteyner
110 içindeki yüklerin hedef yerine ulaştırılincaya kadar herhangi bir hasar oluşmaması için konteyner içinde sabitlenmesi işlemdir. Bu nedenle ikinci ilgili ürün pazarı "lashing hizmetleri pazarı" olarak tanımlanmıştır.

Şikâyet dilekçesinde, Aliağa Bölgesi'ndeki Nempport ve TCE Ege liman işletmelerinin ilaçlama firmalarını limanlarına almayarak hâkim durumlarını kötüye kullandıkları iddia edilmiştir. Bu limanların liman hizmetleri pazarındaki hâkim durumlarını ayrımcı uygulamalarla kötüye kullandıkları belirtilmiştir. Anılan limanlar konteyner elleçleme hizmeti vermektedir, ayrıca şikâyet konusu da limanlardaki konteyner elleçleme hizmetlerine ilişkindir. Bu nedenle diğer bir ilgili ürün pazarı "konteyner elleçleme hizmeti" olarak belirlenmiştir.

120 I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Liman hizmetlerine ilişkin coğrafi pazar tanımında, hem limanın coğrafi konumu hem de limanın hizmet verdiği diğer liman ve hatlar belirleyici olmaktadır. Buradan hareketle pazar tanımında iki unsurun ortaya çıktığı söylenebilir. Bunlardan ilki, statik unsur olarak nitelenen ve limanın hizmet verdiği coğrafi alanı tanımlayan hinterland trafiğidir. Limanın hinterlandı ile liman arasındaki ulaşım kanalları limanların rekabet gücü üzerinde önemli etkilere sahiptir. Pazarın dinamik unsuru olan yakalama alanları ise, limana hizmet veren ve limanın hizmet verdiği coğrafi aralıkları, diğer bir deyişle limanın rekabet edebileceği coğrafi aralıkları ifade etmektedir.

130 Dosya kapsamında pazarın daha geniş tanımlanması mümkün olmakla birlikte, daha dar bir tanımlama yapılması da değerlendirmeyi değiştirmeyeceğinden ve rekabetin bozulma ihtimali olan pazar olan ilaçlama hizmetleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin daha ziyade yerel işletmeler olmasından hareketle, ilgili coğrafi pazar "Ege Bölgesi" olarak tanımlanmıştır.

I.2. Yapılan Tespitler

11-04/ 55-20

I.2.1. Yapılan Görüşmeler ve Elde Edilen Belgeler

I.2.1.1. Nempport ve Selmarin'de Yapılan Yerde İnceleme ve Nempport'tan Elde Edilen Belgeler

140 Raportörlerin görüştüğü şirket yetkilisi, ağırlıklı olarak konteyner taşımacılığı yapıldığını, Aliağa bölgesinde kendileri ve Ege Gübre olmak üzere iki adet konteyner limanı olduğunu, bunun dışında İzmir Alsancak Limanı'nda konteyner elleçlemesi yapıldığını, ..., aylık kapasitelerinin ... TEU (yıllık yaklaşık ... TEU) iken İzmir Limanı'nın kapasitesinin yıllık yaklaşık ... TEU olduğunu belirtmiştir. Limanda gerçekleşen ilaçlama hizmetlerinin iç dolun sırasında gerçekleştiği ifade edilmiştir. İç dolun, konteynerin liman sahası içerisinde yüklenmesidir. Bunun dışında yük sahibi firmanın, kendi fabrikasında da konteyner dolunu yapabileceği de ifade edilmiştir. Özellikle mermer taşımacılığında, mermerin altına tahta konulduğu, Amerika, Avustralya ve bazı Avrupa ülkeleri tahtanın içinde herhangi bir yerel böceğin ülkelerine girmemesi için ilaçlama yapılmasını istedikleri, kendi limanlarından yapılan yüklemelerin %...'inin ihracat amaçlı olduğu, ihracatların da %...'sının iç dolun olduğu ve iç dolunların da %...'sinin mermer olduğu belirtmiş ve mermer sahiplerinin de bir kısmının kendilerinden ilaçlama talep etmedikleri vurgulanmıştır. Dolayısıyla, kabaca limanda gerçekleşen taşımaların %...'inin kendilerinden ilaçlama talep ettiği ifade edilmiştir.

150 İlaçlama için kullanılan metil bromit adlı bir kimyasalın sadece İzmir Zirai Karantina'dan Tarım Bakanlığı'nca onaylı firmaların yetki belgesi olan Ziraat Mühendislerince temin edilebildiği ve ilacın fiyatının Zirai Karantina tarafından belirlendiğinden bahsedilmiştir. Bu ilaçtan bir konteynerin içine iki adet bırakıldığı ve işlemi yapanın da yetkili ziraat mühendisi olmasının gerektiği, ayrıca ilacı kullanan her firmanın bunu nerede kullandığına dair Zirai Karantina'ya rapor vermesinin zorunlu olduğu hususuna dikkat çekilmiştir. Bununla birlikte, ilaçlama firmalarının sadece konteynerler için ilaçlama yapmadığı her türlü fabrika veya depo ilaçlaması yapabildikleri belirtilmiştir.

160 Liman faaliyete ilk başladığında, ihracatçıların iç dolumlarda kendi anlaşlıkları firmalarla çalışmalarına izin verildiği, ancak ilaçlama firmalarının gecikmesinin, kendilerinin faaliyet ve yüklemelerinin aksamasına neden olduğu, yükleme için ayrılan alanın da sınırlı olması sebebiyle, ilaçlama firmasının gecikmesinin operasyonlarının aksamasına ve maliyetlerinin artmasına yol açtığı ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, Gümrük mevzuatı gereği, limana her isteyen girmesinin mümkün olmadığı, burada gerçekleşen herhangi bir kazada sorumluluğun Liman işletmesine ait olduğu, ISPS ve Türkiye'deki İş Güvenliği Kanunu gereği limanda çalışanların belli güvenlik eğitimlerinden geçmesi, belli koruyucu kıyafet giymeleri gerektiği, fakat limana gelen ilaçlama firmalarının bu güvenlik kurallarının hiçbirine uymadığı hatta yüklemeye nezaret edenlerin kaçak veya uygunsuz ilaçlama yaptığı da tespit edildiği fakat müşterilerle kötü olmamak adına herhangi bir işlem yapılmadığı görüşmede edinilen bilgiler arasındadır. Bu sebeplerle 2 ay öncesinden ihracatçı firmalara limandaki ilaçlamaların sadece Selmarin adlı taşeron firma tarafından verileceğini açıkladıklarını ifade etmişlerdir. 2010 Nisan-Mayıs gibi artık liman içi dolumlardaki ilaçlamalar Selmarin tarafından yapılmaktadır. Bu şirket aynı zamanda başlangıçtan beri, limandaki iç dolun ve boşaltım hizmetini de sunmaktadır. ... Son olarak limandaki güvenlik problemleri ve operasyonel nedenlerden dolayı, limandaki pek çok hizmetin liman işletmesi veya liman işletmesinin anlaşmalı olduğu teşebbüsler tarafından verildiğine işaret edilmiştir.

180 Kurum kayıtlarına 24.12.2010 tarih ve 9625 sayılı ile giren Nempport tarafından gönderilen açıklayıcı yazıda da yukarıda belirtilen hususlar tekrarlanmış ve limanda gerçekleşen

11-04/ 55-20

taşımalara ilişkin rakamlar, Selmarin ile yapılan sözleşme ve ilaçlamaya ilişkin faturalara yer verilmiştir:

Aşağıdaki tabloda 2010 yılı içerisinde Nempört limanından yapılan Kabotaj dâhil konteyner taşımalarının miktarı aylık bazda gösterilmiştir:

Tablo 1: Nempört'ta Gerçekleşen Konteyner Yüklemeleri (2010 Ocak- Kasım)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Toplam
TEU
Adet

190 Liman sahası içinde, CFS hizmetleri adı altında konteynere iç dolum (ihracat malının müşteri aracından alınıp konteynere yüklenmesi), iç boşaltma (ithalat malının konteyner içinden alınıp müşteri aracına yüklenmesi), gümrük talebi ile muayene (konteynerin CFS alanına alınması, kapısının açılması, içindeki eşyanın gözle kontrol edilmesi ve tekrar kapılarının kapatılıp mühürlendikten sonra istife taşınması), yine gümrük talebi ile tam tespit (konteynerin CFS alanına alınması, kapısının açılması, içindeki eşyanın tek tek kontrol edilecek şekilde boşaltılması, kontrol işlemleri tamamlandıktan sonra eşyanın tekrar konteynere yüklenmesi ve tekrar kapılarının kapatılıp mühürlendikten sonra istife taşınması) gibi operasyonlar yapılmaktadır. Ayrıca Kurumumuza gelen belgeler arasında bu operasyonların aylara göre dağılımına ilişkin veriler de bulunmaktadır:

Tablo 2: Nempört'ta Gerçekleşen CFS Operasyonları (2010 Ocak- Kasım)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Toplam
Adet

Bu verilerden hareketle 2010 yılında gerçekleşen toplam CFS operasyonlarının, toplam konteyner yüklemelerine oranı %... olmuştur. Ayrıca ek yazıda; görüşmede ifade edilen şu hususlar bir kez daha vurgulanmıştır:

200 “İç dolum yapan ihracatçı firmalar genelde bor madeni, perlit gibi diğer çeşitli madenler, demir-çelik ürünleri, parke taş, seramik, mermer, tuz, kuru kayısı ve kuru incir gibi gıda maddeleri yükletmektedirler.

İhraç yapılan bu ürünler aynı zamanda ihracatçının kendi fabrikasında, diğer limanlarda ve/veya İzmir ve Aliğa çevresinde bulunan ve bildiğimiz kadarı ile sayısı 10'dan fazla olan gümrüksüz depolarda yüklenebilir ve dolu konteyner olarak limanımıza gelebilir. İhracatçı dolum yaptıracığı yeri, depoyu, limanı, taşıma yaptıracığı konteyner hattını (İzmir Limanlarına uğrak yapan 25'in üzerinde uluslararası konteyner taşımacılık hattının 70'in üzerinde farklı servisi vardır) dilediği gibi seçmekte serbesttir. Hiçbir şekilde limanımızda iç dolum yaptırmak zorunluluğu yoktur.”

210 Selmarin ile yapılan taşeronluk sözleşmesinin (sözleşme) bir örneği de Kuruma gönderilmiştir. Bu sözleşme uyarınca, konteyner bağlama çözme (lashing), konteyner içi dolum-boşaltım, konteyner temizlik, yıkama ve tamirat, konteyner sertifikalı fümügasyon, konteyner içi lashing (konteyner içindeki yüklerin bağlanması), dökme katı yük yükleme-boşaltma işlemleri Selmarin tarafından verilmektedir. Sözleşmede ayrıca, Selmarin'in limanda çalıştıracağı işçilere ve bunların güvenliğinin sağlanmasına ilişkin hükümlere ağırlıklı yer verilmiştir. ... Sözleşme'nin 3. maddesinde ise sözleşmenin ...'e kadar geçerli olduğu kararlaştırılmıştır. Fakat yine bu maddede Nempört'un süreyi uzatıp uzatmamakta veya dilediği süre kadar uzatmakta serbest olduğu belirtilmiştir.

1.2.1.2. Ege Gübre'de Yapılan Yerinde İnceleme ve Elde Edilen Belgeler

11-04/ 55-20

220 Ege Gübre yetkilisi tarafından, gerekli izinleri olan, güvenlik önlemini almış ve yük sahibi tarafından yetkilendirilmiş ilaçlama firmalarının limana girebildikleri, herhangi bir ilaçlama firması ile taşeronluk sözleşmelerinin bulunmadığı, TCE Ege'nin, limandaki konteyner operasyonlarını gerçekleştiren taşeron şirket olduğu, sözleşmede, limandaki ilaçlamaların münhasıran kendileri tarafından yapılacağına dair bir hüküm bulunmadığı belirtilmiştir.

Şirket tarafından Kuruma gönderilen konu hakkındaki yazıda elleçlenen konteyner miktarlarına ilişkin verilere yer verilmiştir. Buna göre, 2010 yılında Aralık ayının 15. günü de dâhil olmak üzere, ... adet yükleme, ... adet boşaltma olmak üzere ... adet konteyner elleçlemesi gerçekleştirilmiştir.

I.2.1.3. TCE Ege'de Yapılan Yerinde İnceleme ve Elde Edilen Belgeler

230 Şirket yetkilisi, İzmir bölgesinde iki özel ve bir adet devlet limanının konteyner alanında faaliyet gösterdiğini belirttikten sonra yetki belgesine sahip ilaçlama şirketlerinin sayısının az olduğunu, ... ifade etmiştir. TCE Ege, Ege Gübre'nin bir taşeronudur, terminal işletmesi ile ilgilenmektedir. Ayrıca, yetkili kendilerinin hiçbir ilaçlama şirketi ile anlaşmasının olmadığını terminal işleticisi olarak yükleme, boşaltma, sahada depolama ve iç dolum-boşaltım hizmeti verdiklerini, ilaçlama ve lashing hizmetinin kim tarafından yapılacağına yük sahiplerinin karar verdiklerini belirtmiştir.

240 Görüşmede, ilaçlamanın gümrüksüz depolarda veya liman içi sahada yapılabileceği, limana çok yakın 3 adet deponun bulunduğu, yük sahibinin burada istediği kişiye ilaçlama yaptırabildiği, terminal içinde yapılan ilaçlama işlemlerinde gerekli izinlerin ve yetki belgelerinin alınıp alınmadığının kontrol edildiği, çünkü terminal içerisinde gerçekleşen tüm işlemlerden kendilerinin sorumlu olduğu vurgulanmıştır. Konteyner ilaçlama işinin TCE Ege Terminalinde yaklaşık ... depolarda; İzmir Limanı'nda yaklaşık %...'ının depolarda ilaçlandığı ifade edilmiştir.

250 Yetkili, ihracatçılarla görüştiklerini ve yetki sahibi olmayan kişilerin terminale girmesine güvenlik nedeniyle izin vermeyeceklerini söylediklerini belirtmiştir. Limanlarında, Ekin İlaçlama ve Teknik İlaçlama adlı firmaların, ihracatçılar tarafından ağırlıklı tercih edildiği, limanlarında en çok bu firmaların faaliyet gösterdikleri, ihracatçıların kendilerinden iç dolum talep ederken ilaçlama işlemi de talep ettiğinde onlara ancak yük sahiplerinin anılan bu iki şirketten memnun olduğunu belirterek şirket tavsiye ettikleri görüşmede edinilen bilgiler arasındadır. Hat sahibinin seçtiği ilaçlama firmasının gerekli belgelerinin hazır olması halinde, bu firmanın liman sahası içinde çalışmasına izin verildiği belirtilmiştir.

Görüşmede Limser adlı firmanın kendilerine işçi ve ekipman sağlayan taşeron firma olduğu belirtilerek Kurum kayıtlarına 30.12.2010 tarih ve 9738 sayılı yazı ekinde Limser ile yapılan sözleşmeye yer verilmiştir. Bu sözleşmede TCE terminal alanındaki CFS hizmetlerinin Limser tarafından sağlanacağı belirtilmekle birlikte ilaçlamaya ya da lashinge ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

I.2.1.4. İzmir Zirai Karantina Müdürlüğü ile Yapılan Görüşme ve Elde Edilen Belgeler

260 Şirket yetkilisi, Zirai Fumigasyon Yönetmeliği'ne uygun olan kişi veya firmaların yetki belgesi alabildiklerini, ticari amaçla ilaçlama yapan 22 adet firmanın bulunduğunu, bunun dışında bazı işletmelerin sadece kendi faaliyetlerine ilişkin ilaçlama yapmak üzere de yetki belgesi aldıklarını belirtmiştir. Metil bromit adlı kimyasalın fiyatının 13,888 TL olduğu ve KDV dâhil bu ücretin 15 TL'ye tekabül ettiğini ifade etmiştir. Yönetmelikte hangi tip ilaçlama için kaç tane metil bromit gerektiğinin de belirlendiği bilgisi edinilmiştir. Yetkili ayrıca, yetki sahibi firmaların liman, fabrikalar (özellikle un ve makarna), depo, askeri gıda ambarları gibi yerlerde de ilaçlama yapabildikleri hususuna dikkat çekmiştir. Ayrıca, metil

11-04/ 55-20

bromit satın alan mühendislerin bunu nerede kullandıklarına ilişkin raporları da kendilerine sunmak zorunda oldukları belirtilmiştir.

I.2.1.5. Zühal YILMAZ- Ekin İlaçlama'da Yapılan Yerinde İnceleme ve Elde Edilen Belgeler

270 Yürütülen önaraştırma kapsamında 21.12.2010 tarihinde şikayetçi firmalardan olan Zühal YILMAZ- Ekin İlaçlama'ya gelmiş ve şirket yetkilisi ...'dan bilgi alınmıştır. ...; Nempport'un baştan beri kendi anlaşmalı olduğu firma haricinde kimseye ilaçlama yaptırmadığını, TCE Ege'de ise 1 Kasım'dan önce sadece Teknik İlaçlama adlı bir firmanın çalıştığını, güvenlik gücü ile içeri girseler bile sadece gözlemci olarak içeri girebildiklerini ve ilaçlama yapmalarının engellendiğini, fakat ihracatçı firmaların ısrarla kendileri ile çalışmak istediklerini söyledikleri için TCE Ege'de 1 Kasım'dan itibaren ilaçlama yapabildiklerini ifade etmiştir. Oysa Alsancak Limanı'nda ve Ege Port deposunda(Öznak) bütün ilaçlama firmalarının çalışabildiğini belirtmiştir. Fiyatların, konteynerin gideceğe ülkeye, konteynerin büyüklüğüne ve müşterinin sirkülasyonuna göre dozaj değiştiğinden dolayı değiştiği bilgisi 280 edinilmiş ve TCE Ege Limanı'nda çalıştıkları iki aylık dönem içerisinde 20'lik konteyner için 48 gr/metreküp ilaç için KDV dahil ... TL fiyat uyguladıkları öğrenilmiştir. Teknik İlaçlama ile TCE Ege Limanı'nda ortak bir fiyatlama politikalarının olmadığı, her bir ilaçlama firmasının kendi fiyatlama politikasının bulunduğu vurgulanmıştır. İhracatçı firmalar ile yapılan anlaşmalara, işçi sayısına, firmanın maliyetlerine bağlı olarak her firmanın fiyatlarının değiştiği, ortalama fiyatların 20'lik konteyner için ... TL artı KDV olduğu ifade edilmiştir.

Ayrıca Kasım ve Aralık aylarına ilişkin faturalar incelendiğinde, bu faturalarda ilaçlama bedellerinin TCE Ege Limanı'nda ... TL+KDV ve İzmir Alsancak Limanı'nda ... TL+ KDV olarak uygulandığı görülmüştür. Bazı müşteriler için TCE Ege Limanı'nda yapılan ilaçlamalar için yol bedeli de dâhil edilmiştir.

290 I.2.1.6. İbrahim Tosik Teknik İlaçlama San. Tic. Ltd. Şti.'de (Teknik İlaçlama) Yapılan Yerinde İnceleme ve Elde Edilen Belgeler

Önaraştırma kapsamında raportörler şirket yetkilisi ile görüşmüşlerdir. Yetkili, daha önce Zirai Karantina Müdürlüğü'nde müdür yardımcısı olarak çalışması ve şirketinin çalışan sayısının fazla olması ve yük sahibine garanti vermelerinden dolayı ihracatçılar ve TCE Ege'nin kendi firmaları ile çalışmayı tercih ettiklerini belirtmiştir. Ama TCE Ege ile aralarında herhangi bir anlaşma bulunmadığını eklemiştir. Nempport Limanının kurulduğu günden beri, anlaşmalı firmaları haricinde hiçbir firmanın çalışmasına müsaade etmediği ifade edilmiştir. Fiyatlarının, müşterilerin taşıdığı konteyner sayısına göre değiştiği belirtilmiştir. Yükün liman veya antrepoda yüklenebildiği ve ilaçlatılabildiğine işaret edilerek 300 yükün yaklaşık %...'inin limanda yüklenip ilaçlatıldığı vurgulanmıştır. İlaçlama firmalarının, depo, fabrika gibi yerleri de ilaçlayabildiğinden, 20 tane sertifikalı firma 6-7 tanesinin limanda çalıştığından bahsedilmiştir. Kendi işlerinin %...'inin limandaki ilaçlamalardan geldiği ve işlerinin %...'inin İzmir Limanı'nda gerçekleştiği ifade edilmiştir.

Teşebbüsün, 2010 yılına ait faturaları incelendiğinde ilaçlama bedellerinin KDV dâhil ... arasında değiştiği görülmüştür.

I.2.1.7. Arkas Denizcilik ve Nakliyat A.Ş. ile Yapılan Görüşme

Şirket yetkilisi, ilaçlama hizmetinin yük sahibine verilen bir hizmet olduğunu, yük sahibinin kendilerine sorduğu takdirde sorun yaşamadıkları firmaları önerdiklerini, bugüne kadar bu konu ile ilgili olarak kendilerine herhangi bir şikâyet gelmediğini ifade etmişlerdir.

310 I.2.1.8. Turkon Konteyner Taşımacılık ve Denizcilik A.Ş. ile Yapılan Görüşme

11-04/ 55-20

Şirket yetkilisi, lashing ve fümigasyon hizmetlerini limandan aldıklarını, faturalarının kendilerine kesildiğini, hasar veya herhangi bir zararda karşılığında kurumsal ve sigortası olan bir şirket bulmak için bu yolu tercih ettiklerini belirtmiştir. Ayrıca limanda gerçekleşen hizmetlerin bir paket olarak düşünülebileceği ve bu şekilde tek bir firmanın limanda ilaçlama hizmeti vermesinin daha sağlıklı olduğunu ifade etmiştir.

I.2.1.9. Maersk Denizcilik A.Ş. Yazısı

320 Şirketçe Kurumumuza gönderilen yazıda, gerek ilaçlama gerekse de lashing hizmetlerinin konşimento şartlarına göre yükleyicinin sorumluluğunda olduğu, faturalamaların hizmeti direkt alan ile hizmeti veren arasında kesildiği belirtilmiştir. Ancak SDDC adlı firmanın talebi üzerine lashing hizmetlerinin sadece bu firma ile yapılan taşımalarda geçerli olmak üzere tedarikçiden kendileri tarafından sağlanarak müşteriye sunulduğu belirtilmiştir. TCE Ege Liman İşletmesi'nin lashing hizmetini kendisinin sağladığı, ancak, bu hususun olumsuz bir durum yaratmadığı, hatta hizmetin tek bir firmadan alınmasının teknik olarak hizmette standardizasyon sağladığı ifade edilmiş ve buna ilişkin bir fatura örneği gönderilmiştir.

I.2.1.10. T.C. Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı İzmir Bölge Müdürlüğü ile Yapılan Görüşme

330 Denizcilik Müsteşarlığı İzmir Bölge Müdürlüğü yetkilisi konuya ilişkin olarak, eğer limana giren kişi liman işletmesinin alanını ve araçlarını kullanıyorsa orada limanın tasarruf hakkı olduğunu ama sadece limanın içinden geçerek gemiye gidecekse, gerekli izin belgeleri varsa bu kişileri limana almama gibi bir hakkının olmadığını belirtmiştir. Limanın ticari itibarını korumak ve ticari faaliyetini devam ettirmek adına; ilaçlama hizmetinin belli bir firmadan alınmasına karar verebileceğini ifade etmiştir. Burada ayrıca raportörler tarafından Aliağa Liman Başkanlığı yetkilisi ... ile de bir telefon görüşmesi yapılmıştır. Liman başkanı tarafından limanlara ciddi yatırımlar yapıldığı, liman işletmesinin liman sahasında bazı hizmetleri kendisinin vermek istemesinin normal olduğu, aksi halde limanda kaotik bir durumun oluşacağı, ayrıca bu durumun hizmetin bütünlüğünü sağlayacağı belirtilmiştir.

340 Denizcilik Müsteşarlığı'ndan, İzmir Alsancak Limanı tarafından 2010 yılında gerçekleştirilen konteyner elleçleme miktarları elde edilmiştir. Bu verilere aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 3 : İzmir Alsancak Limanı'nda Elleçlenen Konteyner Miktarı (2010 Ocak- Kasım)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Toplam
Adet

I.2.2. İlgili Mevzuat

350 İlaçlama işlemlerinin hangi şartlar altında yapılacağı 24.08.2005 tarih ve 25916 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Zirai Karantina Fümigasyon Yönetmeliğince düzenlenmektedir. Yönetmeliğin "Kapsam" başlıklı 2. maddesi uyarınca yönetmelik bitki, bitkisel ürün, bitkisel sanayi ürünü ve orman ürünlerinin; alıcı ülke zirai karantina mevzuatının gerektirmesi, ithalat, ihracat, re-export ve transit geçişlerde böcek, akar, nematod, hastalık, yabancı ot gibi zararlı organizmalarla bulaşık olduğunun inspektörlerce tespit edilmesi ve lüzum görülmesi; ambalaj maddelerinin, depo, silo, gemi, taşımacılık gibi buldukları ortamların temizlenmesi ve iç karantinaya tabi zararlı organizmaların belirlenmesi, kültür bitkilerinin yetiştirildiği ortamların temizlenmesi hallerinde, ayrıca fümigasyon için uygun hale getirilen müze, kütüphane, gıda üreten ve depolayan imalathane, fabrika ile tamamen boş ambar ve depolarda istek üzerine uygulanacak

11-04/ 55-20

fümigasyonla ilgili hususları kapsamaktadır. Yönetmeliğin 4. maddesinde fümigasyon ve fümigasyon operatörü tanımlanmış ve 5. maddede fümigasyon operatörü olmak için gereken şartlar sayılmıştır. Bunların arasında en önemlisi operatörün ziraat mühendisi olmasının gerekli olmasıdır. İlgili Yönetmeliğin 7. maddesi zirai karantina müdürlükleri veya uygun görülen il müdürlüklerinin iki hafta süre ile kurs düzenleyeceklerini ve operatör ve operatör yardımcılarının beş yılda bir hizmet içi eğitime tabii tutulacaklarını, eğitim neticesinde başarılı olmayanların belgelerinin iptal edileceğini düzenlemektedir. Buna ilaveten, Yönetmeliğin 15. maddesinde gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar ile diğer resmi kurum ve kuruluşların fümigasyon ruhsatı almak zorunda oldukları belirtilmiştir.

I.3. Değerlendirme

Önaraştırma konusu iddialar liman işletmelerinin ilaçlama ve lashing yapan teşebbüslerin bazılarını liman sahasına almayarak çalışmalarına engel olmalarından ibarettir. Ancak şikâyetçi teşebbüs ile yapılan görüşmede esasen fümigasyon üzerinde durulmuştur. Bu husus, rekabet hukukunda ayrımcılık ya da bir piyasadaki hâkimiyetin yaratmış olduğu eylemlerden dolayı elde edilen avantajın başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabeti bozmak amaçlı olarak kullanılması kavramları çerçevesinde 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilebilecektir. Yine şikâyet dilekçesinde, anılan hizmetlerin liman işletmeleri veya anlaşmalı firmalarınca verilmeye başlanmasının ardından fiyatlarında da fahiş artışlar olduğu iddia edilmektedir. Bununla birlikte, yukarıda da belirtildiği gibi Nempot Liman İşletmesinin Selmarin adlı firmayla imzaladığı anlaşma neticesinde liman sahası içindeki hizmetlerin bir kısmı Selmarin tarafından verilmekte, başkaca firmalar liman sahasında Selmarin'in verdikleri hizmetleri verememektedirler. Bu husus ise, teşebbüsler arası rekabeti kısıtlayan bir anlaşmanın var olup olmadığının incelenmesini gerektirmektedir. Başka bir deyişle Selmarin ile Nempot Liman İşletmesi arasındaki sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gereği bulunmaktadır.

I.3.1. 4054 Sayılı Kanun'un 6. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasını yasaklamaktadır. Aynı maddenin devamında kötüye kullanma halleri için örnekler sıralanmıştır. Dosya kapsamında liman işletmelerinin bazı ilaçlama ve lashing firmaları haricindeki firmaları limana almamaları bu örneklerden Kanun'un 6. maddesinin (b) bendinde belirtilen eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapılması ya da aynı maddenin (d) bendinde açıklanan belirli bir piyasadaki hâkimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticarî avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler başlıkları altında değerlendirilebilecektir. Ancak böyle bir kötüye kullanmanın var olup olmadığının incelenmesine başlamadan önce teşebbüslerin hâkim durumda bulunup bulunmadıklarının tespit edilmesi gerekmektedir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3. maddesinde hâkim durum; *"Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü"* olarak tanımlanmıştır. Rekabet Hukuku'nda, teşebbüs açısından böyle bir pazar gücünden söz edilebilmesi için, pazardaki diğer teşebbüslerin varlığına tamamen son verebilmesine yetecek hâkimiyet kurması gerekmeyeceği, bu gücün derecesi

11-04/ 55-20

her pazarda farklı olsa dahi, söz konusu teşebbüslere davranışlarında bağımsız davranabilme özgürlüğü sağlamanın yeterli olduğu kabul edilmektedir. Hâkim durum tespitinde kullanılan kriterleri üç temel başlık altında toplamak mümkündür. Bunlar teşebbüsün ve rakiplerinin pazardaki konumu, pazara giriş ve genişleme engelleri ve alıcı gücü olarak sıralanabilir.

Hakim durum değerlendirmesinde en temel kriter teşebbüslerin pazar payı olmaktadır. Aşağıdaki tabloda 2010 yılında Ege Bölgesi'ndeki konteyner limanlarında gerçekleşen taşımalara ilişkin verilere yer verilmiştir.

410 **Tablo 4:** Ege Bölgesi'nde Elleçlenen Yük Miktarı ve Pazar Payı (2010 Ocak- Kasım)

	Elleçlenen Konteyner (Adet)	Elleçlenen Konteyner Miktarına Göre Pazar Payı (%)
İzmir Alsancak Limanı
Ege Gübre (TCE Ege) ¹
Nemport
TOPLAM

420 Yukarıda yer verilen tablodan da anlaşıldığı üzere, Nemport ve Ege Gübre'nin elleçlenen konteyner miktarı uyarınca hesaplanan pazar payları sırasıyla %... ve %... gibi düşük oranlara tekabül etmektedir. Yeni bir liman kurmanın gerekli izin prosedürlerinin tamamlanması ile birlikte yaklaşık olarak 3 yıl sürdüğü ve yüksek maliyet gerektiği de bilinmektedir. Ayrıca İzmir Alsancak Limanı'nın, Türkiye'nin büyük bir kısmı ile karayolu ve demiryolu bağlantısının bulunması da pazar payının yanında diğer iki limana göre önemli bir avantajdır. Her ne kadar İzmir Limanı'nın Ege Bölgesi'ndeki yüklemelerin çok büyük bir kısmını gerçekleştiriyor olması ve halen devlet tarafından işletilmesi sebebiyle, bu limanda sıklıkla gecikme ve aksaklıkların yaşandığı ve bu nedenle de Aliağa Bölgesinde limanların ihracatçılarla tercih edildiği ve edileceği ifade edilse de mevcut pazar yapısı içerisinde bu durum Nemport veya Ege Gübre limanlarının bölgede hâkim durumda olarak kabul edilmelerine imkân vermez. Bu noktada, fümigasyon hizmeti veren teşebbüslerin tek faaliyet alanının konteyner ilaçlama olmadığına bir kez daha belirtilmesinde yarar görülmektedir. Görüşmelerde ifade edilen Ege Bölgesi'ndeki yetkili 22 adet firmanın 6-7 tanesinin konteyner ilaçlama hizmeti verdiği hususunun aslında konteyner ilaçlama hizmetinin toplam ilaçlama pazarında çok büyük bir bölümü oluşturmadığına işaret ettiği düşünülmektedir. Kalan 15-16 adet firmanın başka alanların ilaçlanması sureti ile pazarda faaliyetlerini sürdürebildikleri görülmektedir. İhracatçı açısından bakıldığında ise ilaçlamanın zorunlu olarak limanda yapılması gerekmediği konusu dikkate alınmalıdır. Zira 430 ihracatçıların genelde Arkas, Maersk gibi büyük hat sahibi firmalar ile çalıştığı ve bu nedenle yükleme yapacakları limanı kendi istekleri doğrultusunda değil hat sahibinin çalıştığı limanlara göre belirledikleri ifade edilmiştir. Bu durumda, liman işletmelerinin kendi belirledikleri ilaçlama firmaları ile çalışmasının, yükleme yapacağı limanı hat sahibinin imkânlarına göre belirleyen ihracatçıların istedikleri ilaçlama firması ile çalışmasını engellediği ve tek bir firmaya mecbur bırakıldığı yönünde iddialar söz konusu olabilmektedir. Ancak bu noktada dikkat edilmesi gereken husus, ihracatçı firmanın ilaçlama hizmetini limanda değil de, kendi fabrikasında veya limanlara yakın antrepolarda yaptırabileceğidir. Böylelikle ihracatçı istediği ilaçlama firması ile çalışabilecektir. Aynı durum lashing hizmetleri için de geçerli olmaktadır. Yine lashing hizmetinin de mutlaka 440 liman sahası içerisinde verilmesine gerek olmayıp yük sahibinin fabrikasında veya

¹ Ege Gübre limanındaki elleçlemelere ilişkin veriler diğerlerinden farklı olarak Aralık'ın ilk yarısında gerçekleşenleri de kapsamaktadır. Ancak bunun değerlendirmeyi etkileyecek bir farklılık yaratmayacağı düşünülmektedir.

11-04/ 55-20

450 depolarda konteyner lashing işlemleri yapılabilmektedir. Böylece hem lashing firmasının illa limanda çalışmasına gerek olmamakta hem de ihracatçı firma istediği lashing işletmesi ile çalışma fırsatı bulabilmektedir. Çünkü liman işletmelerinin ilaçlama ya da lashing hizmetlerinin her koşulda sadece kendilerinden veya anlaşmalı firmalarından alınmasına ilişkin bir zorlamaları bulunmamaktadır. Liman işletmeleri teşebbüsleri liman içerisinde dolmuş yaptırmaya da zorlamamaktadırlar. Sadece eğer liman sahası içerisinde ilaçlama ya da lashing yapılacaksa bunun kendileri tarafından veyahut anlaşmalı oldukları ya da güvendikleri teşebbüsler aracılığıyla yapılmasını istemektedirler. Burada teşebbüsler ve ilgili kurumlarla yapılan görüşmeler kapsamında ayrıntılı olarak yer aldığı üzere, operasyonel ve limandaki güvenliğe ilişkin birtakım nedenler ön plana çıkmaktadır. İhracatçının anlaşmış olduğu ilaçlama işletmesinin gecikmesi veya işini gereği gibi yapmaması limandaki tüm iş planını aksatabilmekte ve bu da liman işletmesi için önemli zararlar doğurabilmektedir. Ayrıca, bu kişilerin gerekli güvenlik tedbirlerini almamaları neticesinde oluşacak herhangi bir olumsuzluktan liman işletmesi sorumlu olmakta; bu da şirketin ticari itibarını etkilemektedir. Fakat liman sahası dışında yük veya konteyner ilaçlamasının istenilen firmaya yaptırılmasının önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır.

460 Şikâyet konusu iddialardan birini de liman işletmelerinin bu uygulamaları sonucunda fümigasyon hizmeti için talep edilen ücretlerin artması oluşturmaktadır. Fahiş veya aşırı fiyat uygulamalarının da Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için hâkim durumun varlığının tespit edilmesi gerekmektedir.

Dosya kapsamındaki veriler neticesinde Nemport ve Ege Gübre limanlarının ilgili pazarda hâkim durumda olmadıkları bu nedenle önaraştırma konusu iddiaların 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilemeyeceği sonucuna ulaşıldığından, söz konusu iddialara yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı neticesine varılmıştır.

I.3.2. 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

470 Nemport Limanında gerçekleşen ilaçlama hizmetleri liman işletmesi ile taşıeron firma arasındaki sözleşme uyarınca taşıeron firma tarafından yapılmaktadır. Sözleşmenin konusunu CFS olarak tanımlanan hizmetlerin 'bizzat yüklenici' tarafından verilmesi oluşturmaktadır. Her ne kadar sözleşmede Nemport'un başkaca yüklenicilerle çalışmasını engelleyecek bir hükme rastlanmamış olsa da fiiliyatta bu hizmetlerin münhasıran Selmarin'den aldığı anlaşılmaktadır.

480 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine göre, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır. Selmarin ile Nemport arasındaki ilişki, Nemport'un Selmarin'den CFS hizmetlerini alarak sonrasında müşterilere sunması anlamında bir dikey ilişki olarak nitelenebilecektir. Selmarin ile Nemport arasındaki ilişkide tek elden sağlama yükümlülüğü olarak nitelenebilecek dosya konusu iddialar esasen 4054 sayılı Kanun'da yasaklanan hallerden biridir. Bununla birlikte, 2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği uyarınca sağlayıcının dikey anlaşma konusu mal veya hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %40'ı aşmaması durumunda, münhasırlık içeren anlaşmalar Kanun'un 4. maddesi hükümlerinden muaf tutulmakta ve beş yıla kadar grup muafiyeti kapsamında değerlendirilmektedir.

Taraflar Selmarin'in sadece Nemport limanında faaliyet gösterdiğini belirtmişlerdir. Bu noktada, Selmarin'in CFS ve ilaçlama hizmetlerindeki cirosu ve pazar payı sadece ve

11-04/ 55-20

490 sadece Nermport'ta gerçekleştirdiği faaliyetlerden kaynaklanmaktadır. Nermport'un Pazar payı toplam konteyner yüklemeleri dikkate alındığında %... olmaktadır. Limanda gerçekleşen CFS hizmetleri toplam konteyner yüklemelerinin sadece %...'üne tekabül etmektedir. Bu nedenle, Selmarin'in bu pazarda herhangi başka bir faaliyeti olmadığından ilgili pazardaki pazar payının %...'ün altında olduğunu söylemek mümkündür. Bunun yanı sıra, iç sahada verilen CFS hizmetlerinin hepsinde ilaçlama yapılmadığı da dikkate alındığında ilaçlama hizmetleri pazarındaki pazar payının daha da düşeceği düşünülmektedir. Sözleşmede anlaşmayı Tebliğ kapsamı dışına çıkaracak bir sınırlamaya da rastlanmamıştır. Bu nedenle, Selmarin ile Nermport arasındaki sözleşme ve CFS hizmetlerinin sadece Selmarin tarafından verilmesinin 2002/2 sayılı Tebliğ ile getirilen muafiyetten yararlandığı düşünülmektedir. Sözleşmenin süresi Sözleşmenin 3. maddesi uyarınca ... tarihinde sona ermektedir; ancak aynı maddede Nermport'un süreyi uzatıp uzatmamakta veya dilediği süre kadar uzatmakta serbest olduğu düzenlenmiştir. Bu husus, sözleşmeyi belirsiz süreli hale getirmektedir. Bu nedenle, anılan sözleşme süresinin 500 5 yılı geçmesi halinde muafiyet, 5 yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğünü kapsamayacaktır.

TCE Ege Terminali'nin lashing veya fümigasyon konusunda herhangi bir işletme ile yapılmış bir anlaşma bulunamamış olmakla birlikte limanda sadece iki firmanın çalışabildiği bilinmektedir. TCE Ege ile teşebbüsler arasında herhangi bir anlaşma olmaması sebebiyle bu uygulama yukarıda Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilmiştir.

510 TCE Ege Terminalinde ilaçlama yapan Ekin ve Teknik ilaçlama adlı şirketlerin bu limanlarda gerçekleştirdikleri hizmetlere ilişkin olarak Kanun'un 4. maddesini ihlal eder nitelikte herhangi bir anlaşma bulunamamış, teşebbüslerle yapılan görüşmeler kısmında da yer verildiği gibi, ilaçlama hizmetlerine ilişkin yer alan fatura tutarlarının da birbirinden farklılık arz ettiği görülmüştür. Bu nedenle, anılan teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı düşünülmektedir.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- 1- Nermport Liman İşl. & Özel Antrepo Nakliye Tic. A.Ş. ve TCE EGE Konteyner Terminal İşletmeleri A.Ş.'nin konteyner hizmetleri pazarında hâkim durumda olmadığına,
- 520 2- Bu nedenle, bazı ilaçlama ve lashing şirketleri haricindeki ilaçlama ve lashing şirketlerinin limana girmelerine ve limanda çalışmalarına izin verilmediği ve aşırı fiyat uygulandığı iddialarının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilemeyeceğine,
- 3-Nermport Liman İşl. & Özel Antrepo Nakliye Tic. A.Ş. ile Selmarin Denizcilik Nakliye Turizm Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. arasındaki sözleşmenin, sözleşmedeki rekabet etmeme yükümlülüğünün 500 5 yılı aşmaması halinde 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında muafiyetten yararlanacağına,
- 4- Zühal YILMAZ- Ekin İlaçlama ve İbrahim Tosik Teknik İlaçlama San. Tic. Ltd. Şti.'nin TCE Ege Terminalindeki işlemlerine yönelik olarak Kanun'un 4. maddesini ihlal eder nitelikte bir anlaşma içerisinde olduklarına dair delil bulunamadığına,
- 530 5- İlgili teşebbüsler hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

